

Mariusz Krawczyk, Krzysztof Matusiak, Klemens Macewicz

Namysłów, st. 27, gm. loco, woj.
opolskie, AZP 81-35/90

Informator Archeologiczny : badania 26, 32-33

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i licznego materiału kostnego. W sekwencji chronologiczno–kulturowej wśród odkrytego materiału źródłowego wyodrębniono następujące jednostki kulturowe:

1. Osadę ludności kultury amfor kulistych, która reprezentowana jest przez 30 obiektów osadowych (głównie jamy gospodarcze i dołki posłupowe) oraz zbiór ponad 20 fragm. ceramiki naczyniowej (w tym ornamentowanej dwudzielnym sznurem) i zbiór przedmiotów krzemiennych, bliżej liczbowo nieokreślony, gdyż wśród tej kategorii zabytków część przedmiotów jest o cechach mezolitycznych. Charakter osadnictwa mezolitycznego pozostaje dotąd nierozpoznany.

2. Cmentarzysko ciałopalne ludności kultury lużyckiej, które wyodrębniono na podstawie 57 obiektów grobowych. Wśród nich zdecydowaną większość stanowią groby jamowe bezpopielnicowe, a zaledwie 13 jest popielnicowych. Wśród innych cech obrządku grzebalnego zaobserwowanego na cmentarzysku należy wymienić nakrywanie popielnicy kilkoma dużych rozmiarów misami (w tym ustawionymi na sztorc) i groby w formie rowka, o miąższości ok. 30–40 cm i kształtu elipsowatego. Uzupełnienie źródeł nieruchomych tej jednostki kulturowej stanowi jeszcze 7 dołków posłupowych, funkcjonalnie i konstrukcyjnie związanych z obiektami grobowymi (być może jako rodzaj zadaszeń?). Materiał ruchomy stanowi prócz dość rozdrobnionego materiału ceramicznego, liczącego prawie 5200 fragm., również zestaw kilku całkowicie zachowanych naczyń, liczny materiał kostny, 8 nieokreślonych typologicznie fragm. przedmiotów z brązu, 2 przedmioty kamienne, a także 33 próbki dendrologiczne pochodzące m.in. z pierwotnych miejsc ciałopalenia. Wśród form ceramicznych wyróżniono m.in. misy na pustej nóżce, amfory z ornamentem guzowym, kubki doniczkowe, czerpaki, naczynia dwustożkowe i miniaturowe, a także misy z kaneluowaniem brzegów. Na podstawie powyższych cech ustalono wstępną chronologię cmentarzyska począwszy od III okresu brązu po połowę V okresu epoki brązu wg systematyki Montelius–Kostrzewski. Jest to więc cmentarzysko wielopokoleniowe, które szacunkowo określono na obszar w przedziale 60–70 arów.

3. Z warstwy współczesnego humusu pochodzi zbiór kilkunastu fragm. ceramiki odnoszonej do okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego. Do kategorii źródeł nieokreślonych kulturowo zakwalifikowano tymczasowo 4 obiekty nieruchome.

Dokumentacja i materiały przechowywane są w Pracowni Archeologicznej PP Pracownie Konserwacji Zabytków, przy Ośrodku Naukowo–Konserwatorskim w Poznaniu.

Zamierza się kontynuować badania terenowe.

Namysłów, st. 27
gm. loco, woj. opolskie
AZP 81–35/90

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Opolu

Badania prowadzili mgr mgr Mariusz Krawczyk, Krzysztof Matusiak i Klemens Macewicz (autor sprawozdania). Finansowane przez Urząd Miasta i Gminy Namysłów. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne i osada ludności kultury lużyckiej ze schyłku epoki brązu i okresu halsztackiego.

Stanowisko znane było już w poł. XIX w. W 1893 r. odkryto 1 grób, a w 1922 roku M. Jahn zbadał 14 grobów. W literaturze i zapisach archiwalnych figurowało jako Bemowskie, st. 1 i Namysłów, st. D. Numerem 27 opatrzone zostało w czasie badań AZP w 1990 r. Znajduje się we wschodniej części miasta, po północnej stronie szosy Namysłów — Kluczbork, w obrębie terenu nowo budowanego osiedla.

W 1992 r. kontynuowano ratownicze badania wykopaliskowe zapoczątkowane późną jesienią 1991 r. na części stanowiska zagrożonej zabudową. Główny wykop założony na działce budowlanej nr 72 obejmował obszar o powierzchni 2 arów. Cztery mniejsze wykopy o charakterze kontrolnym założone zostały na działkach nr 70 i nr 32.

Odkryto i przebadano łącznie 77 obiektów, w tym 58 grobów, 15 jam osadniczych, palenisko i 3 obiekty prawdopodobnie nowożytny. Zalegały one na gł. od ok. 25 cm do ok. 80–90 cm. Strefa jam o charakterze osadniczym przylegała do cmentarzyska po stronie

zachodniej. Większość pochówków przykryta była rozległym, zwartym brukiem, utworzonym z kamieni polnych. Wyróżniono 16 grobów popielnicowych, 23 jamowe i 19 nieokreślonego typu, ale także ciałopalnych. Część pochówków, zwłaszcza głębiej posadowionych, posiadała obstawy kamienne, ułożone z naturalnie popękanych mniejszych głazów narzutowych oraz większych otoczaków.

Wyposażenie grobów zarówno popielnicowych, jak i jamowych było stosunkowo ubogie — przeważnie ograniczało się do naczyń w liczbie od 1 do 9. Przedmioty z brązu w postaci fragm. szpil, drutów i blaszek znaleziono zaledwie w 4 pochówkach, w jednym natrafiono na fragm. kabląka żelaznego.

Jamy osadnicze były przeważnie niedużych rozmiarów. Nie zawierały żadnych śladów kostnych, tylko niezbyt liczne ułamki naczyń, grudki polepy i sporadycznie węgielki drzewne.

W uzyskanym materiale zabytkowym nie zaobserwowano różnic chronologicznych między cmentarzyskiem a osadą. Funkcjonowały one u schyłku epoki brązu i w początkach okresu Halsztackiego.

Przewiduje się kontynuację badań wyprzedzających zabudowę kolejnych działek w obrębie stanowiska.

Pleszew, st. 7
gm. loco, woj. kaliskie

Muzeum Regionalne w Pleszewie
Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej
w Kaliszu

Pracami kierował mgr Edward Pudelko. Pierwszy sezon badań.
Cmentarzysko kultury lużyckiej V okres epoki brązu.

Prace ratownicze na nowo odkrytym cmentarzysku przy czynnej żwirowni zlokalizowanej w obrębie Cmentarza Komunalnego w Pleszewie objęły obszar 4 arów. Ustalono południowy zasięg cmentarzyska.

Wyeksplorowano 35 pochówków, przy czym 2 uznano za groby symboliczne, ze względu na intencjonalne zabezpieczenie ich konstrukcjami kamiennymi przy całkowitym braku śladów szkieletu lub przepalonych szczątków ludzkich. Oba wyposażone były w typową dla schyłku epoki brązu ceramikę. Odkryto 8 pochówków ciałopalnych jamowych i 25 ciałopalnych popielnicowych. W 13 pochówkach stwierdzono pozostałości stosu. Charakterystyczne dla tego terenu i sąsiedniego cmentarzyska na stanowisku 2 w Pleszewie rozległe bruki kamienne miało 9 pochówków, w tym 5 obstawę złożoną z otoczaków. Niektóre obstawy miały formy regularne, zbliżone do prostokąta lub owalu. W 7 grobach wystąpiły wyroby brązowe, w większości skręty spiralne. W jednej z popielnic (grób nr 6) wypreparowano precyzyjnie wykonaną czterozwojową spiralę z wąskiej taśmy o ścieniających się końcach. Nanizana była ona na szpilę brązową z główką rozklepaną i zwiniętą w uszko. Obydwa zabytki pokryte są piękną zieloną patyną. Przeprowadzono badania antropologiczne.

Prace będą kontynuowane.